

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.011.03.2022

Pan
Krzysztof Woś
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie
ul. Żelazna 59a
00-848 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/040 – Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ¹ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu ² , 61-003 Poznań, ul. Chlebowa 4/8.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Krzysztof Woś, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie od 31 sierpnia 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: w okresie od 17 stycznia 2018 r. do 16 sierpnia 2022 r. Przemysław Daca oraz Krzysztof Woś, p.o. Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, od 17 sierpnia 2022 r. do 30 sierpnia 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne. 2. Nadzór nad gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2022 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ewa Grosse, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/81/2022 z 8 sierpnia 2022 r. 2. Mariusz Kniat, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LZG/82/2022 z 8 sierpnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-5)

---

¹ Dalej: *PGW WP*.

² Dalej: *RZGW w Poznaniu*.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

RZGW w Poznaniu na ogół prawidłowo gospodarował jeziorami stanowiącymi wody publiczne, w stosunku do których z dniem 1 sierpnia 2018 r. przejął uprawnienia właścicielskie od marszałków trzech województw⁵. Sprawy związane z użytkowaniem gruntów jezior pokrytych wodami płynącymi procedowano zgodnie z przyjętymi uregulowaniami wewnętrznymi, a ponadto koordynowano akcje informacyjne adresowane do użytkowników wód o konieczności legalizacji urządzeń wodnych zlokalizowanych nad brzegami jezior i obowiązku zawarcia umów użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi.

Kontrola wykazała, że RZGW w Poznaniu był w posiadaniu protokołów zdawczo-odbiorczych wraz z wymaganą dokumentacją jedynie dla 110 spośród 385 (28,6%) administrowanych jezior. W konsekwencji braku protokołu zdawczo-odbiorczego m.in. nie podejmowano działań i nie zawierano⁶/aneksowano umów, które dotyczyły użytkowania gruntów pod wodami jezior, dla których przejęto uprawnienia właścicielskie od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (4,2% wszystkich jezior będących w administrowaniu RZGW w Poznaniu). Ponadto część wniosków (32,4%) o zawarcie umów została rozpatrzona po terminie określonym w procedurach wewnętrznych, tj. po 120 dniach od daty złożenia kompletnego wniosku.

W ramach nadzoru nad gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne sprawowano kontrolę gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne, a w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości opracowano wytyczne i zalecenia pokontrolne, które przekazywano m.in. właściwym jednostkom organizacyjnym PGW WP w celu wykorzystania służbowego. Ponadto poprzez m.in. spotkania z przedstawicielami zarządów zlewni i nadzorów wodnych koordynowano działania jednostek podległych dotyczące gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne.

W prawie pełnym zakresie (93,3%) zrealizowano plany kontroli na lata 2019-2021 dotyczące gospodarowania jeziorami⁷, przy czym w żadnym przypadku⁸ nie monitorowano sposobu wykorzystania przekazanych dyrektorom zarządów zlewni informacji o wynikach tych kontroli. Naruszenie wymogów określonych w przepisach prawa stwierdzono w przypadku dwóch kontroli gospodarowania wodami (25%) z uwagi na przeprowadzenie czynności kontrolnych bez wymaganego udziału funkcjonariusza publicznego.

W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli NIK oględzin⁹ nie stwierdzono groźen nieruchomości przyległych do wód jeziora, natomiast w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości¹⁰ jeszcze w toku kontroli NIK podjęto działania w celu wyjaśnienia i usunięcia ww. nieprawidłowości.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Tj.: wielkopolskiego, lubuskiego oraz kujawsko-pomorskiego.

⁶ Poza trzema umowami zawartymi w okresie od 2018 r. do 2022 r.

⁷ Przeprowadzono 14 spośród 15 zaplanowanych kontroli.

⁸ Badaniem objęto osiem kontroli gospodarowania wodami zrealizowanych w latach 2019-2020.

⁹ Przeprowadzone 26 września 2022 r. oględziny dwóch zagospodarowanych turystycznie i mieszkaniowo fragmentów linii brzegowej Jeziora Powidzkiego.

¹⁰ Tj. brak umów na użytkowanie gruntów (9 przypadków), występowanie nielegalnych urządzeń wodnych, niszczenie brzegu i dna jeziora oraz roślinności brzegowej (3 przypadki).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne

Opis stanu faktycznego

1.1. Obszar działania RZGW w Poznaniu stanowił region wodny Warty o łącznej powierzchni 37.221,32 km², który zasięgiem obejmował w całości lub w części 380 gmin. Na ww. obszarze znajdowało się 385 jezior stanowiących wody publiczne o łącznej powierzchni 213.148,6 tys. m².

(akta kontroli str. 6, 21-28)

1.2. Dla ww. jezior stanowiących własność publiczną, z dniem 1 stycznia 2018 r. na podstawie art. 528 ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹² RZGW w Poznaniu przejął uprawnienia właścicielskie od marszałków trzech województw, tj.: wielkopolskiego, lubuskiego oraz kujawsko-pomorskiego¹³.

(akta kontroli str. 6-7, 21-28)

1.3. Pomiędzy PGW WP reprezentowanym przez Dyrektora RZGW w Poznaniu a:

- Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego - 21 maja 2021 r. sporządzono protokół zdawczo-odbiorczy, którym przekazano nieruchomości gruntowe wraz z dokumentacją dotyczącą 75 jezior (tj. dla 26,3% jezior, dla których przejęto prawa właścicielskie od marszałka tego województwa); pozostałe jeziora wymagały uregulowania stanu prawnego;
- Lubuskim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Zielonej Górze w likwidacji - 22 lipca 2021 r. sporządzono protokół zdawczo-odbiorczy, którym przekazano nieruchomości gruntowe wraz z dokumentacją dotyczącą 35 jezior w (tj. dla 45,5% jezior, dla których przejęto prawa właścicielskie od Marszałka Województwa Lubuskiego); pozostałe jeziora wymagały uregulowania stanu prawnego;
- Marszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego - nie podpisano protokołu zdawczo-odbiorczego dla żadnego z 16 jezior, dla których przejęto prawa właścicielskie, przy czym Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych we Włocławku 14 grudnia 2017 r. przekazał wykazy, o których mowa w art. 528 ust. 5 ustawy Prawo wodne, w tym wykaz nieruchomości gruntowych¹⁴. Dyrektor RZGW w Poznaniu pismem z 19 kwietnia 2021 r. zwracał się do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o jak najszybsze przekazanie ww. protokołu dotyczącego nieruchomości gruntowych, jednakże w odpowiedzi Marszałek poinformował, że: [...] *ewidencja prowadzona (według wytycznych starej ustawy i rozporządzenia) przez zlikwidowaną jednostkę w formie papierowej pozostała w starych strukturach (oddziałach i biurach terenowych) - obecnych siedzibach zarządów zlewni i nadzorów wodnych [...] ta prowadzona w formie elektronicznej została wraz ze sprzętem i oprogramowaniem przekazana do KZGW w Warszawie.*

(akta kontroli str. 6-14, 21-28, 81)

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm. (dalej: *ustawa Prawo wodne*).

¹³ Na terenie województw łódzkiego, opolskiego, pomorskiego, śląskiego i zachodniopomorskiego nie było jezior w administracji RZGW w Poznaniu.

¹⁴ Ponadto wykaz obowiązujących umów użytkowania, dzierżawy najmu i użyczenia, wykaz deklaracji podatkowych od gruntów Skarbu Państwa, wykaz niezapłaconych odszkodowań, wykaz zobowiązań finansowych oraz wykaz zadań utrzymaniowych i inwestycyjnych.

1.4. W regulaminie organizacyjnym PGW WP wskazano, że w strukturze organizacyjnej sprawy związane z powierzeniem wykonywania praw właścicielskich wód Skarbu Państwa i użytkowaniem gruntów pokrytych wodami zostały przypisane do zadań Wydziału Gospodarowania Mieniem Skarbu Państwa i Współpracy z Użytkownikami Wód¹⁵ realizującego wybrane zadania Pionu Usług Wodnych.

(akta kontroli str. 15-17)

1.5.-1.6. W okresie objętym kontrolą zadania związane z powierzeniem wykonywania praw właścicielskich wód Skarbu Państwa i użytkowaniem gruntów pokrytych wodami zostały przypisane Kierownikowi Wydziału RUM oraz 14 pracownikom zatrudnionym w Wydziale RUM¹⁶.

(akta kontroli str. 18-20)

1.7.-1.10. W latach 2019-2022 (do 30 czerwca) do RZGW w Poznaniu nie wpłynęły wnioski o zawarcie porozumień na podstawie art. 213 ustawy Prawo wodne w odniesieniu do śródlądowych wód płynących (jezior), a w konsekwencji nie zawarto porozumień, o których mowa w art. 213 ust. 3 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 6)

1.11.-1.12. W związku z ustawieniem pomostu w okresie objętym kontrolą zawarto 374 umowy¹⁷, w tym 303 umowy dotyczyły pomostów o wymiarach o szerokości do 3 m i długości całkowitej do 25 m, a 71 umów dotyczyło pomostów o większych wymiarach.

(akta kontroli str. 6-7, 29-42)

Spośród wszystkich (tj. 374¹⁸) umów zawartych od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2022 r. 315 umów dotyczyło użytkowania gruntów pod wodami jezior położonych w województwie wielkopolskim, 57 umów dotyczyło użytkowania gruntów pod wodami jezior położonych w województwie lubuskim, a w przypadku użytkowania gruntów pod wodami jezior położonych w województwie kujawsko-pomorskim zawarto zaledwie dwie umowy (odpowiednio 28 i 30 czerwca 2022 r.), co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 6-7, 29-42, 75-80, 432-434)

Badaniem w zakresie poprawności zawartych umów użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi w związku z ustawieniem pomostu objęto 37 umów (tj. 10% zawartych umów w okresie objętym kontrolą¹⁹). W wyniku przeprowadzonego badania ustalono m.in., że:

- wnioskodawcy posiadali zgody wodnoprawne na budowę pomostów, co według art. 261 ust. 4 ustawy Prawo wodne było warunkiem oddania w użytkowanie gruntów pod wodami; były to pozwolenia wodnoprawne lub skutecznie dokonane zgłoszenia wodnoprawne;

¹⁵ Dalej: *Wydział RUM*. Do zakresu działania Wydziału RUM należało w szczególności: regulowanie praw właścicielskich w stosunku do gruntów pokrytych wodami, prowadzenie i aktualizowanie ewidencji nieruchomości, w stosunku do których PGW WP wykonują uprawnienia właścicielskie i reprezentują Skarb Państwa, prowadzenie postępowań związanych z odszkodowaniami za trwałe zajęcie przez wody płynące gruntów niestanowiących właściciela wód w sposób naturalny, a także spraw związanych z wykupem gruntów, przygotowanie dokumentów umożliwiających terminowe opłacanie należności z tytułu opłat i podatków lokalnych związanych z wykonywaniem przez PGW WP praw właścicielskich w stosunku do mienia Skarbu Państwa oraz planowanie nakładów na powyższe zadania na terenie RZGW oraz gospodarowanie gruntami pokrytymi wodami oraz innymi nieruchomościami, w stosunku do których PGW WP wykonują uprawnienia właścicielskie i reprezentują Skarb Państwa.

¹⁶ W roku 2019 r. zatrudnionych było od 7 do 11 pracowników, w 2020 r. od 12 do 14 pracowników, a 2021 r. od 14 do 16 pracowników.

¹⁷ W tym 31 umów w 2019 r., 65 - w 2020 r., 171 - w 2021 r. oraz 107 umów w pierwszej połowie 2022 r.

¹⁸ Obowiązujących w okresie objętym kontrolą.

¹⁹ Proporcjonalnie do liczby umów zawartych w każdym roku, tj. trzy umowy z 2019 r. siedem umów z 2020 r., 17 umów z 2021 r. oraz 10 umów z pierwszego półrocza 2022 r.

- wszystkie umowy sporządzono w formie pisemnej stosownie do wymogu określonego w art. 261 ust. 2 ustawy Prawo wodne, a grunty pod wodami przekazano protokołem zdawczo-odbiorczym²⁰;
- 25 umów sporządzono w terminie określonym w § 4 ust. 1 *Procedur gospodarowania mieniem Skarbu Państwa będącym we władaniu PGW Wody Polskie Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej*²¹, tj. w ciągu 120 dni od daty złożenia kompletnego wniosku, natomiast pozostałe 12 umów (32,4%) po tym terminie, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- we wszystkich przypadkach opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami określono zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie wysokości jednostkowych stawek opłaty rocznej za użytkowanie gruntów pokrytych wodami²²;
- wszystkie umowy zawarto na okres zgodny z zapisami obowiązujących *Procedur gospodarowania mieniem*, ponadto nie wystąpiły przypadki, by okres na jaki zawarto umowę przekraczał czas obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego.

(akta kontroli str. 43-74, 81-104, 432-434)

1.13. W latach 2019-2022 (do 30 czerwca) wystąpił jeden przypadek, w którym wysokość opłaty rocznej za użytkowanie gruntów pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi w związku z ustawieniem pomostów była wyższa niż 5 tys. zł, a umowę zawarto zgodnie z art. 261 ust. 3 ustawy Prawo wodne w formie aktu notarialnego.

(akta kontroli str. 43-74)

1.14-1.15. RZGW w Poznaniu nie posiadał informacji zarówno o liczbie nielegalnie użytkowanych urządzeń wodnych (pomostów), jak i liczbie przypadków braku umów użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi w związku z ustawieniem pomostu w przypadku, gdy uzyskano zgodę wodnoprawną.

(akta kontroli str. 7,106-107)

Kierownik Wydziału RUM podała, że: *Prowadzone są prace inwentaryzacyjne i kontrole na jeziorach, ale z uwagi na małą liczbę pracowników oraz ilość obowiązków nałożonych na nich, niemożliwe jest podanie wiarygodnych danych w niniejszym zakresie.*

(akta kontroli str. 7,106-107)

Dyrektor RZGW w Poznaniu wyjaśnił, że: *Po rozmowach, które dyrekcja RZGW przeprowadziła z dyrektorami zarządów zlewni i kierownikami nadzorów wodnych na przełomie lata i jesieni 2021 i jesienią 2021 r. zostały przeprowadzone akcje informacyjne przez pracowników nadzorów wodnych polegające na wywieszeniu kartek informujących o konieczności legalizacji urządzeń wodnych zlokalizowanych nad brzegami jezior wraz z obowiązkiem zawarcia umów użytkowania gruntów. Jednocześnie w tym samym czasie na stronach internetowych RZGW w Poznaniu²³ zamieszczono artykuł informujący o ww. obowiązkach. Podobne informacje zostały zamieszczone m.in. na łamach Przeglądu Konińskiego i Gazety Kościańskiej. Akcję powtórzono latem 2022 r. po uprzednim mailu skierowanym do nadzorów wodnych i odbytych spotkaniach z przedstawicielami zarządów zlewni i nadzorów wodnych.*

²⁰ Poza przypadkami, gdy użytkownik był w posiadaniu przedmiotu umowy z uwagi na umowę zawartą na poprzedzający okres.

²¹ Wprowadzonych zarządzeniami Prezesa PGW Wody Polskie nr 3/2019 z 4 marca 2019 r., nr 87/2020 z dnia 22 grudnia 2020 r. oraz 34/2022 z 7 czerwca 2022 r. (dalej: *Procedury gospodarowania mieniem*).

²² Dz. U. z 2017 r. poz. 2496.

²³ Tj. 26 sierpnia 2021 r.

W 2020 r. nie przeprowadziliśmy zorganizowanej akcji z uwagi na obostrzenia związane z pandemią.

(akta kontroli str. 432-443)

W toku kontroli NIK²⁴ Wydział RUM uzyskał informację, że w wyniku polecenia Dyrektora RZGW w Poznaniu z 22 czerwca 2022 r. skierowanego do podległych jednostek dotyczącego przeprowadzenia przez nadzory wodne inwentaryzacji urządzeń wodnych wraz z pozostawieniem kartek z informacją na pomostach²⁵ (po jednym jeziorze na nadzór wodny) na 21 jeziorach zlokalizowano 1.012 pomostów.

Kierownik Wydziału RUM wskazała, że w konsekwencji ww. działań odnotowano, w porównaniu do okresu poprzedzającego te działania, siedmiokrotny wzrost liczby wniosków składanych miesięcznie o zawarcie umowy użytkowania gruntów pokrytych wodami pod pomosty²⁶.

(akta kontroli str. 106, 416-418)

Według stanu na 31 sierpnia 2022 r. (dzień inwentaryzacji) na największym jeziorze w obrębie działania RZGW w Poznaniu, tj. Jeziorze Powidzkim ustalono 281 pomostów, w tym w związku z ustawieniem pomostów zawartych zostało 77 umów użytkowania gruntów pokrytych wodami. W przypadku braku umów m.in. telefonicznie przekazywano informację o obowiązku zawarcia umowy, prowadzono postępowania w sprawie zgłoszenia/pozwolenia wodnoprawnego oraz postępowania w sprawie legalizacji urządzeń wodnych, prowadzono procedurę zawarcia umów.

(akta kontroli str. 107)

Kierownik Wydziału RUM wskazała, że: *Barierami i przeszkodami w legalizacji urządzeń wodnych (pomostów) są:*

- *brak narzędzi prawnych do zobowiązania właścicieli pomostów do legalizacji urządzeń wodnych;*
- *niejednoznaczne zapisy ustawy Prawo wodne dotyczące pomostów powstałych przed 1974 rokiem;*
- *brak możliwości ustalenia i wykrycia właścicieli urządzeń wodnych;*
- *ograniczone możliwości kadrowe do przeprowadzenia odpowiednio częstych wizji w terenie jak i szybkiego procedowania wniosków o zawarcie umowy;*
- *rezygnacja wnioskodawców z procedury legalizacji z uwagi na wysokie koszty przygotowania dokumentacji i procedury administracyjnej;*
- *zaszłości powstałe po poprzednich podmiotach gospodarujących wodami oraz właściwych organach wydających decyzje wodnoprawne;*
- *brak zaangażowania innych służb w przypadku powiadamiania ich o nieprawidłowościach związanych z funkcjonowaniem urządzeń wodnych.*

(akta kontroli str. 107)

---

²⁴ Na dzień 22 września 2022 r.

²⁵ RZGW w Poznaniu informował, że na gruntach Skarbu Państwa administrowanych przez PGW WP mogą być posadowione jedynie te urządzenia i obiekty, dla których zawarte są umowy użytkowania bądź dzierżawy gruntów Skarbu Państwa pod posadowionymi obiektami. Wobec powyższego wnoszono o oznakowanie w nieprzekraczalnym terminie dwóch tygodni od zamieszczenia informacji obiektu w widocznym miejscu tabliczka znamionową z numerem obowiązującej umowy użytkowania/dzierżawy. Natomiast w przypadku braku umowy

²⁶ W latach poprzednich wpływało od pięciu do 10 wniosków miesięcznie, a obecnie od 40 do 70 wniosków miesięcznie.

1.16. W okresie objętym kontrolą kwota opłat nałożonych z tytułu użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi w związku z ustawieniem pomostów wyniosła ogółem 207,3 tys. zł²⁷, w tym 14,8 tys. zł w 2019 r., 24,9 tys. zł w 2020 r., 97,4 tys. zł w 2021 r. i 70,2 tys. zł w pierwszej połowie 2022 r.

(akta kontroli str. 7)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku użytkowania gruntów pod wodami 16 jezior położonych w województwie kujawsko-pomorskim, dla których z dniem 1 stycznia 2018 r. przejęto uprawnienia właścicielskie od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w całym okresie objętym kontrolą zawarto jedynie dwie umowy użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi w związku z ustawieniem pomostu (odpowiednio 28 i 30 czerwca 2022 r.). Ponadto umowy użytkowania gruntów pod śródlądowymi wodami płynącymi zawarte z Marszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie było aneksowane.

Stosownie do polecenia służbowego²⁸ Zastępcy Prezesa Wód Polskich ds. Usług Wodnych polegającego na zbadaniu przejętych od poprzedników prawnych PGW WP umów i rozpoczęciu działań zmierzających do ich zaktualizowania, powyższe działania należało przeprowadzić do 30 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 29-42, 75-80, 432-434)

Dyrektor RZGW w Poznaniu wyjaśnił, że: *Jeziora położone w województwie kujawsko-pomorskim stanowią niewielki odsetek wszystkich jezior administrowanych przez RZGW w Poznaniu, a Nadzór Wodny Gniezno, któremu podlegają te jeziora skupił się w głównej mierze na jeziorach położonych w Wielkopolsce, w stosunku do których otrzymywał informacje o nieprawidłowościach/problemach związanych z zagospodarowaniem terenów przybrzeżnych. Ponadto problemy zdrowotne pracowników nadzoru wodnego miały niewątpliwie wpływ na realizację wykonywanych zadań. W konsekwencji Wydział RUM nie dysponował danymi w zakresie zawartych umów użytkowania gruntów pod wodami, w tym także w stosunku do ogólnej liczby pomostów znajdujących się na jeziorach i nie podejmował działań w celu złożenia przez użytkowników wniosków w zakresie zawarcia umów, ani aktualizacji umów.*

(akta kontroli str. 434)

2. W przypadku 12²⁹ spośród 37 umów użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi w związku z ustawieniem pomostu (tj. 32,4%) umowy sporządzono od 5,5 do 32 miesięcy od daty złożenia kompletnego wniosku, tj. dłuższym niż wymagany (120 dni) w § 4 ust. 1 obowiązujących Procedur gospodarowania mieniem.

(akta kontroli str. 43-47, 82-104, 432-434)

Dyrektor RZGW w Poznaniu wyjaśnił, że: *Wydłużony czas przygotowania umów wynikał z dużego obciążenia pracowników odpowiedzialnych za realizację wskazanych zadań oraz wielu problemów związanych między innymi ze stwierdzeniem stanu faktycznego zagospodarowania nieruchomości, w tym uzyskaniem opinii i odpowiedniej dokumentacji z nadzorów wodnych. Wpływ miały na*

²⁷ W tym również naliczone opłaty za bezumowne użytkowanie gruntów Skarbu Państwa.

²⁸ Pismo nr KUM.233.1.2022 z 27 stycznia 2022 r.

²⁹ PO.RUM.233.148.2019.Ko-1, PO.RUM.233.353.2019.Ko-18, PO.RUM.29.2020.Ko-U, PO.RUM.81.2020.Go-U, PO.RUM.83.2020.Ko-U, PO.RUM.18.2021.Ko-U, PO.RUM.46.2021.Go-U, PO.RUM.47.2021.Go-U, PO.RUM.389.2021.Ko-U, PO.RUM.417.2021.Ko-U, PO.RUM.491.2021.Ko-U, PO.RUM.79.2022.P-U.

to również zmiany kadrowe osób prowadzących postępowania, a w latach 2020-2021 obostrzenia związane z pandemią i wykonywanie pracy w trybie zdalnym.

(akta kontroli str. 434)

OCENA CZĄSTKOWA

RZGW w Poznaniu posiadał protokoły zdawczo-odbiorcze dla 110 spośród 385 (28,6%) jezior stanowiących własność Skarbu Państwa w stosunku do których z dniem 1 stycznia 2018 r. przejął uprawnienia właścicielskie od marszałków województw.

W celu zawarcia umów użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi w związku z ustawieniem pomostu prowadzono postępowania zgodnie z przyjętymi Procedurami gospodarowania mieniem, jednakże część wniosków (32,4%) o zawarcie ww. umów została rozpatrzona po terminie określonym w ww. procedurach. Ponadto nie podejmowano działań, a w konsekwencji nie zawierano i nie aneksowano umów³⁰, które dotyczyły użytkowania gruntów pod wodami jezior, dla których z dniem 1 stycznia 2018 r. przejęto uprawnienia właścicielskie od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

OBSZAR

2. Nadzór nad gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne

Opis stanu faktycznego

2.1.-2.2. W strukturze organizacyjnej RZGW w Poznaniu zadania związane z nadzorem nad gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne, w tym zakresie kontroli gospodarowania wodami przypisano do zakresu działania Wydziału Kontroli Gospodarowania Wodami³¹ realizującego wybrane zadania Pionu Usług Wodnych. Koordynowanie współpracy z jednostkami organizacyjnymi PGW WP, innymi organami kontroli, właściwymi organami administracji publicznej, organami obrony cywilnej oraz organizacjami społecznymi w celu kompleksowej realizacji prowadzonych kontroli przy uwzględnieniu kompetencji ustawowych Dyrektora RZGW należało do głównych zadań powierzonych Kierownikowi Wydziału RUK.

(akta kontroli str. 15-17)

2.3. W okresie objętym kontrolą zadania związane z nadzorem nad gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne zostały przypisane konkretnym pracownikom zatrudnionym w Wydziale RUK, tj. Kierownikowi Wydziału RUK oraz trzem pracownikom.

(akta kontroli str. 108-111)

2.4.-2.5. W latach 2019-2022 (I połowa) RZGW w Poznaniu przeprowadziło łącznie 16 kontroli (w tym 14 planowych i dwie doraźne), o których mowa w art. 335 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne dotyczących gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne, tj. sześć kontroli w 2019 r. (kontrole planowe), pięć kontroli w 2020 r. (cztery kontrole planowe i jedna kontrola doraźna) oraz pięć kontroli w 2021 r. (cztery kontrole planowe i jedna kontrola doraźna)³².

³⁰ Poza trzema umowami zawartymi w okresie od 2018 r. do 2022 r.

³¹ Dalej: *Wydział RUK*. Do zakresu działania Wydziału RUK należały w szczególności: prowadzenie kontroli gospodarowania wodami, przygotowywanie planów kontroli gospodarowania wodami, przygotowywanie zarządzeń pokontrolnych oraz podejmowanie innych działań związanych z kontrolą, w tym przygotowywanie stosownych wniosków i pism kierowanych do organów lub podmiotów właściwych w sprawach, sprawdzanie realizacji zarządzeń pokontrolnych, prowadzenie postępowań w zakresie wydania decyzji, o której mowa w art. 343 ust. 2, 3 i 6 ustawy Prawo wodne, współdziałanie z innymi organami kontroli w zakresie kontroli gospodarowania wodami.

³² Przeprowadzenie dwóch kontroli ujętych w Planie kontroli gospodarowania wodami wykonywanej przez Dyrektora RZGW w Poznaniu na 2022 r. zaplanowano na drugie półrocze 2022 r.

W przypadku 15 przeprowadzonych kontroli (tj. 93,3% przeprowadzonych kontroli ogółem) stwierdzono nieprawidłowości, a w związku z wynikami tych kontroli podejmowano działania pokontrolne, tj. m.in. wydano zarządzenia pokontrolne (trzy przypadki) oraz informowano o wynikach kontroli w celu wykorzystania służbowego dyrektorów zarządów zlewni³³ (15 przypadków) oraz Wydział RUM (sześć przypadków).

(akta kontroli str. 112-147)

2.6. Spośród wszystkich (16) ww. kontroli osiem dotyczyło urządzeń wodnych (pomostów) oraz grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu lub zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar. Pozostałe osiem kontroli dotyczyło ujęć wód powierzchniowych³⁴.

Kierownik Wydziału RUK wyjaśnił m.in., że: kontrola gospodarowania wodami obejmuje wiele aspektów związanych z gospodarką wodną (związanych z oczyszczalniami ścieków, elektrowniami wodnymi, stawami rybnymi, wylotami ścieków oraz wód opadowych i roztopowych oraz ujęciami wód podziemnych i powierzchniowych), a tworząc plany kontroli tutejszy wydział kieruje się zasadą zrównoważonego objęcia swoimi działaniami szerokiego zakresu kontroli, biorąc pod uwagę kluczowe problemy w zakresie gospodarowania wodami w regionie wodnym Warty.

(akta kontroli str. 112-148)

2.7. Dyrektor RZGW w Poznaniu corocznie przedkładał Dyrektorowi Departamentu Usług Wodnych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej PGW WP³⁵ projekty planów kontroli gospodarowania wodami. W ramach gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne zaplanowano wykonanie:

- w 2019 r. – sześciu kontroli, w tym dwóch kontroli w zakresie ujęć wód powierzchniowych i czterech kontroli w zakresie urządzeń wodnych (pomostów) oraz grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych; wszystkie z ww. kontroli zostały zrealizowane;
- w 2020 r. – pięciu kontroli, w tym dwóch kontroli w zakresie ujęć wód powierzchniowych i trzech kontroli w zakresie urządzeń wodnych (pomostów) oraz grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych; jedna z kontroli nie została zrealizowana, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w 2021 r. – czterech kontroli - wszystkie kontrole dotyczyły ujęć wód powierzchniowych i zostały zrealizowane;
- w 2022 r. – dwóch kontroli, po jednej w zakresie ujęć wód powierzchniowych i urządzeń wodnych (pomostów) i grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych; przeprowadzenie ww. kontroli zaplanowano na drugie półrocze 2022 r.

(akta kontroli str. 112-145,149-184)

³³ Tj. Dyrektora ZZ w Kole (jedna sprawa), Dyrektora ZZ w Poznaniu (10 spraw) oraz Dyrektora ZZ w Gorzowie Wielkopolskim (4 sprawy).

³⁴ Tj. poboru wód powierzchniowych z jezior: Zbąszyńskiego, Jarosławieckiego, Prusim-Kuchennego, Strykowskiego, Biezdruchowo, Młyńskiego i Zbęchy oraz ze Zbiornika Stupeckiego.

³⁵ Dalej: KZGW.

Plany kontroli na lata 2019-2022 zostały zatwierdzone przez ministra właściwego dospraw gospodarki wodnej³⁶ stosownie do art. 356 ust. 2 pkt 6 ustawy Prawo wodne.

(akta kontroli str. 185-200)

2.8.-2.9. Wszystkie przeprowadzone przez pracowników RZGW w Poznaniu kontrole gospodarowania wodami dotyczące gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne zostały podjęte z urzędu. Nie wystąpiły przypadki wszczęcia kontroli w wyniku otrzymanych skarg i wniosków.

(akta kontroli str. 112)

2.10. Badaniem w zakresie zgodności podejmowanych działań związanych z realizacją kontroli gospodarowania wodami z przepisami ustawy Prawo wodne oraz z zasadami określonymi w uregulowaniach wewnętrznych³⁷ objęto dokumentację ośmiu kontroli urzędów wodnych (pomostów) oraz grodzienia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych (tj. 100% kontroli przeprowadzonych w tym zakresie).

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono m.in., że:

- kontrolę każdorazowo prowadzili upoważnieni pracownicy Wydziału RUK, a wydane jednorazowe upoważnienia do przeprowadzenia kontroli zawierały elementy określone w art. 337 ust. 2 ustawy Prawo wodne;
- do wszystkich kontrolowanych wysłano zawiadomienie o zakresie i terminie przeprowadzenia kontroli stosownie do wymogów określonych w rozdziale X Zasad prowadzenia kontroli gospodarowania wodami;
- we wszystkich przypadkach kontrolę przeprowadzał zespół co najmniej dwuosobowy, a w aktach spraw znajdowały się oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w kontroli, co stanowiło spełnienie wymogów określonych w rozdziale VIII Zasad prowadzenia kontroli gospodarowania wodami;
- w sześciu przypadkach w czynnościach kontrolnych brali udział kontrolowani bądź ich pełnomocnicy, natomiast w pozostałych dwóch przypadkach w dniu kontroli, w wyznaczonym miejscu do zbiórki nie zastano kontrolowanych, a czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez kontrolujących bez udziału funkcjonariusza publicznego, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- z czynności kontrolnych każdorazowo sporządzono protokół kontroli, którego jeden egzemplarz doręczono kontrolowanemu, co było zgodne z wymogami określonymi w art. 340 ust. 1 ustawy Prawo wodne; w protokołach kontroli informowano kontrolowanych m.in. o prawie odmowy podpisania protokołu i przedstawienia swojego stanowiska na piśmie skierowanym do Dyrektora RZGW w Poznaniu w terminie siedmiu dni.

(akta kontroli str. 201-234, 322-341)

³⁶ Plany na lata 2019-2020 zatwierdził Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej odpowiednio 25 stycznia 2019 r. i 5 marca 2020 r., a na lata 2021-2022 Minister Infrastruktury odpowiednio 11 lutego 2021 r. i 29 grudnia 2021 r.

³⁷ Zasady prowadzenia kontroli gospodarowania wodami obowiązujące w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządach gospodarki wodnej wprowadzone pismem okólnym Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej nr 1/2011 z dnia 3 czerwca 2011 r. oraz Zarządzenie nr 4/2020 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad przeprowadzania kontroli gospodarowania wodami obowiązujących w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie”. Dalej: Zasady prowadzenia kontroli gospodarowania wodami.

2.11.-2.12. W wyniku wszystkich ośmiu analizowanych kontroli gospodarowania wodami zespoły kontrolne stwierdziły nieprawidłowości, tj.:

- w dwóch przypadkach niezgodność urządzeń wodnych z dokumentacją, w tym w jednym przypadku³⁸ niezgodność wykonanego pomostu z projektem i operatem wodnoprawnym (brak fragmentu poszycia kładki na wysokości ok. 12 metra długości pomostu), a w drugim przypadku³⁹ naruszenie warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym (wykonano pomost o konstrukcji i poszyciu drewnianym o długości całkowitej w głąb jeziora - 14,35 m i szerokości 1,70 m ÷ 8,45 m, podczas gdy wymiary określone w pozwoleniu wodnoprawnym to odpowiednio 10,88 m i 1,8 m ÷ 5,4 m);
- w jednym przypadku⁴⁰ poszycie drewniane pomostu w złym stanie technicznym, zagrażającym bezpieczeństwu użytkowników;
- w dwóch przypadkach usunięcie roślinności wodnej, w tym w jednym przypadku⁴¹ wykonano plażę o szerokości 18,5 m i długości 17,8 m (zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym kontrolowana miała możliwość wycinki roślinności wodnej na powierzchni nie większej niż pod budowanymi urządzeniami wodnymi), a w drugim przypadku⁴² przy pomoście wycięto roślinność wodną, a na dnie jeziora ujawniono czarną włókninę uniemożliwiającą wzrost roślinności wodnej;
- w trzech przypadkach ujawniono nielegalnie użytkowane urządzenia wodne i obiekty, tj. sześć pomostów zlokalizowanych nad brzegiem Jeziora Duży Szarcz⁴³, dwa pomosty, nabrzeże oraz slip wykonany z płyt betonowych zlokalizowanych nad brzegiem Jeziora Bnińskiego⁴⁴ oraz częściowo zdemontowany pomost konstrukcji drewniano-metalowej składający się z betonowego przyczółka oraz stalowych szyn wchodzących w głąb jeziora na długość około 25,6 m oraz osiem budynków rekreacyjnych oraz obiekt małej architektury zlokalizowanych nad brzegiem Jeziora Kaliszańskiego⁴⁵;
- w dwóch przypadkach⁴⁶ grodzienia uniemożliwiające przejście wzdłuż brzegu jeziora.

(akta kontroli str. 114-147, 201-234)

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli gospodarowania wodami nieprawidłowościami w dwóch przypadkach wydano zarządzenia pokontrolne, w których zobowiązano kontrolowanych odpowiednio do uzupełnienia brakującego fragmentu poszycia pomostu i do niezwłocznego doprowadzenia do należytego stanu technicznego urządzenia wodnego, którego elementy zagrażały bezpieczeństwu użytkowników. W ww. zarządzeniach zobowiązano kontrolowanych do pisemnego powiadomienia Dyrektora RZGW w Poznaniu o realizacji zarządzenia (wraz z dokumentacją fotograficzną), a obaj zobowiązani przedłożyli wymagane dokumenty potwierdzające wykonanie wydanych zaleceń.

Pozostałe działania pokontrolne polegały m.in. na sporządzeniu i przekazaniu stosownie do art. 342 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo wodne informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli, w tym:

³⁸ Protokół kontroli nr PO.RUK.451.21.2.2019 z 6 czerwca 2019 r.

³⁹ Protokół kontroli nr PO.RUK.451.21m.2.2020 z 6 listopada 2020 r.

⁴⁰ Protokół kontroli nr PO.RUK.451.20m.2.2020 z 30 października 2020 r.

⁴¹ Protokół kontroli nr PO.RUK.451.36.2.2019 z 13 września 2019 r.

⁴² Protokół kontroli nr PO.RUK.451.38.2.2019 z 20 września 2019 r.

⁴³ Protokół kontroli nr PO.RUK.451.34.2.2019 z 6 września 2019 r.

⁴⁴ Protokół kontroli nr PO.RUK.452.6.2.2020 z 13 marca 2020 r.

⁴⁵ Protokół kontroli PO.RUK.451.15m.2.2020 z 2 października 2020 r.

⁴⁶ Protokół kontroli nr PO.RUK.451.34.2.2019 z 6 września 2019 r. oraz protokół kontroli nr PO.RUK.451.38.2.2019 z 20 września 2019 r.

- w sześciu przypadkach przekazano informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli dyrektorom zarządów zlewni, tj. Dyrektorowi Zarządu Zlewni w Poznaniu⁴⁷ (cztery sprawy) oraz Dyrektorowi Zarządu Zlewni w Gorzowie Wielkopolskim⁴⁸ (dwie sprawy), przy czym dwie sprawy dotyczyły rozważenia czy zaistniały przesłanki określone w art. 475 ustawy Prawo wodne⁴⁹ (poinformowano o jednej sprawie Dyrektora ZZ w Poznaniu i jednej sprawie Dyrektora ZZ w Gorzowie Wielkopolskim), a cztery sprawy wykorzystania służbowego zgodnie z posiadanymi kompetencjami wynikającymi z art. 190 ustawy Prawo wodne⁵⁰ (poinformowano o trzech sprawach Dyrektora ZZ w Poznaniu i jednej sprawie Dyrektora ZZ w Gorzowie Wielkopolskim). W latach objętych kontrolą nie monitorowano sposobu wykorzystania informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli przez dyrektorów zarządów zlewni, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w dwóch przypadkach (w których stwierdzono wycinkę roślinności wodnej) powiadomiono Komendę Powiatową Policji⁵¹ o ustaleniach wskazujących na prawdopodobieństwo popełnienia czynu, o którym mowa w art. 476 ust 1 ustawy Prawo wodne; ponadto w jednym z ww. przypadków zawiadomiono Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego⁵²;
- w pięciu przypadkach (w których stwierdzono m.in. bezumowne użytkowanie gruntów Skarbu Państwa) informację o wynikach przeprowadzonej kontroli przekazano do Wydziału RUM, który wzywał użytkowników do złożenia wniosku o zawarcie umowy wraz z niezbędną dokumentacją bądź do likwidacji nielegalnych urządzeń wodnych;
- w jednym przypadku (w którym stwierdzono występowanie kąpieliska) informację o wynikach przeprowadzonej kontroli przekazano do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

(akta kontroli str. 114-147, 201-234)

2.13. W zakresie grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych przeprowadzano bieżące rutynowe przeglądy śródlądowych wód powierzchniowych, jak również podejmowano działania interwencyjne na podstawie zgłoszeń od osób trzecich (pisma przesyłane pocztą tradycyjną, drogą e-mail, zgłoszenia telefoniczne). Ponadto podejmowano działania informacyjne w zakresie zakazu grodzenia nieruchomości przyległych do śródlądowych wód powierzchniowych przy sprawach dotyczących uzgodnień decyzji o warunkach

⁴⁷ Dalej: *Dyrektor ZZ w Poznaniu*.

⁴⁸ Dalej: *Dyrektor ZZ w Gorzowie Wielkopolskim*.

⁴⁹ Który stanowi, że kto niszczy lub uszkadza brzegi śródlądowych wód powierzchniowych, brzegi wód morskich, budowle, w tym mury, niebędące urządzeniami wodnymi, tworzące brzeg lub grunty pokryte śródlądowymi wodami powierzchniowymi - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

⁵⁰ Art. 190 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że jeżeli urządzenie wodne zostało wykonane bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego lub zgłoszenia, właściciel tego urządzenia może wystąpić z wnioskiem o jego legalizację, do którego dołącza odpowiednio dokumenty, o których mowa w art. 407 ust. 2 oraz w art. 422 ww. ustawy, a art. 190 ust. 2 stanowi, że organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych na wykonywanie urządzeń wodnych może wydać decyzję o legalizacji urządzenia wodnego, jeżeli lokalizacja tego urządzenia nie narusza ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, ustaleń planu przeciwdziałania skutkom suszy, ustaleń programu ochrony wód morskich, ustaleń krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, wymagań dotyczących ochrony zdrowia ludzi, środowiska, ochrony przyrody i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków wynikających z przepisów odrębnych oraz jest zgodna z art. 187, ustalając jednocześnie obowiązek uiszczenia opłaty legalizacyjnej.

⁵¹ Odpowiednio w Wagrowcu i Międzyrzeczu.

⁵² Dalej: *PINB*.

zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, a także w opiniach/warunkach technicznych wydawanych podmiotom zewnętrznym.

(akta kontroli str. 237-242)

W przypadku stwierdzenia podczas kontroli gospodarowania wodami grodzień uniemożliwiających przejście wzdłuż brzegu jeziora (dwa przypadki w okresie objętym kontrolą) Dyrektor RZGW w Poznaniu przekazał stosownie do art. 342 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo wodne informację o wynikach przeprowadzonych kontroli do Zarządu Zlewni w Gorzowie Wielkopolskim i Wydziału RUM (opis w pkt. 2.11.-2.12. wystąpienia).

(akta kontroli str. 201-204)

Przeprowadzone w toku kontroli NIK⁵³ oględziny dwóch zagospodarowanych turystycznie i mieszkaniowo fragmentów linii brzegowej⁵⁴ największego jeziora na obszarze działania RZGW - Jeziora Powidzkiego w zakresie grodzień⁵⁵ i urządzeń wodnych⁵⁶ wykazały m.in., że:

- nie stwierdzono przypadków grodzień niespełniających wymogów z art. 232 ust. 1 ustawy Prawo wodne, tj. posadowionych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu – dotyczy odcinka nr 1 oraz odcinka nr 2;
- na odcinku nr 1 zlokalizowano 19 urządzeń wodnych (pomostów), z tego 10 posiadało ważne umowy użytkowania zawarte z RZGW w Poznaniu (pomosty były oznakowane numerem zawartej umowy), a w przypadku pozostałych dziewięciu pomostów⁵⁷ do dnia przeprowadzenia oględzin, pomimo podejmowanych prób ustalenia właściciela/zawarcia umowy – z pomostów korzystano bezumownie;
- na odcinku nr 1 stwierdzono występowanie nielegalnych urządzeń wodnych, niszczenie brzegu i dna jeziora oraz roślinności brzegowej, poprzez ułożenie pasów gumowych oraz płyt betonowych, tj.:
  - a) nielegalne urządzenie wodne – platforma o konstrukcji drewnianej, do posadowienia łodzi, o wymiarach 2,20 m x 1,20 m, na palach zabitych w dno jeziora, dodatkowo zakotwiczona obciążnikiem betonowym oraz metalowym palem zabitym w brzeg jeziora⁵⁸;
  - b) ułożenie pasa gumowego o wymiarach 4,40 m x 1,68 m, w dnie jeziora, w odległości 2,0 m od pomostu z zawartą umową⁵⁹;
  - c) ułożenie pasa gumowego o wymiarach 3,40 m x 1,60 m, 2 płyt betonowych o wym. 1,50 m x 0,5 m, płytek chodnikowych, elementów metalowych

⁵³ Przeprowadzone 26 września 2022 r. z udziałem przedstawicieli RZGW w Poznaniu i Nadzoru Wodnego w Słupcy.

⁵⁴ Tj.: linii brzegowej na odcinku 910 m (punkt początkowy A o współrzędnych X:5808637.3-Y: 6494669.1, punkt końcowy B o współrzędnych X:5808644.3-Y:6493899.8), działka ewidencyjna nr 814/4, obręb Powidz, gmina Powidz, powiat słupecki, woj. Wielkopolskie (dalej: **odcinek nr 1**); oraz linii brzegowej na odcinku 2.600 m (punkt początkowy A o X: 5803583.9-Y: 6496390.2, punkt końcowy B o współrzędnych X:5806108.8-Y:6496305.3), działka nr 160 obręb Giewartów, gmina Ostrowite, pow. słupecki, woj. wielkopolskie (dalej: **odcinek nr 2**).

⁵⁵ Oględzinami w zakresie grodzień objęto dwa odcinki, przy czym odcinek nr 1 – z łądu, a odcinek nr 2 – z łodzi.

⁵⁶ Oględzinami w zakresie lokalizacji urządzeń wodnych objęto odcinek nr 1 – z łądu.

⁵⁷ Nr 10-12, 15, 17, 19, 24-25 w ewidencji urządzeń wodnych będących w dyspozycji RZGW w Poznaniu i Nadzoru Wodnego w Słupcy.

⁵⁸ Urządzenie zlokalizowano na działce jeziora o nr 814/4, obręb Powidz, gm. Powidz na wysokości działki nr 632, obręb Powidz, o współrzędnych geodezyjnych w układzie odniesienia PLRF 2000/6 x: 5808602.7, y: 6494258.6.

⁵⁹ Zlokalizowano na wysokości działki nr 648/4, obręb Powidz, o współrzędnych geodezyjnych w układzie odniesienia PLRF 2000/6 x: 5808634.0, y: 6494057.3.

w postaci blachy z kątownikiem oraz innych odpadów takich jak fragmenty gumolitu oraz wykładzin podłogowych w dnie jeziora⁶⁰.

W toku oględzin przedstawiciele PGW WP zadeklarowali podjęcie działań w celu wyjaśnienia i usunięcia ww. nieprawidłowości oraz powiadomienie właściwych organów ścigania w celu wykrycia sprawcy i ukarania za popełnienie czynów karalnych, a także zintensyfikowanie działań w celu wyeliminowania bezumownego korzystania z urządzeń wodnych (pomostów).

(akta kontroli str. 342-347)

W dniu 27 września 2022 r.⁶¹ Kierownik Nadzoru Wodnego w Słupcy skierował – w związku z ww. nieprawidłowościami stwierdzonymi w toku oględzin NIK – zawiadomienie do Komendy Powiatowej Policji w Słupcy o podjęcie działań w celu ustalenia właściciela nielegalnego urządzenia wodnego oraz sprawców niszczenia brzegu i dna jeziora oraz roślinności brzegowej w celu ukarania za popełnienie czynów karalnych, o których mowa w art. 475 oraz 476 ustawy Prawo Wodne.

Ponadto 27 września 2022 r. sporządzono umowę użytkowania gruntów pokrytych wodami Jeziora Powidzkiego o powierzchni 30 m².

(akta kontroli str. 348-359)

2.14. W latach objętych kontrolą nie prowadzono współpracy z organami jednostek samorządu terytorialnego wydającymi decyzje o których mowa w art. 233 ust. 2 ustawy Prawo wodne w zakresie umożliwienia dostępu do wody.

(akta kontroli str. 360)

2.15. W przypadku jednej kontroli gospodarowania wodami (spośród ośmiu kontroli objętych badaniem - opis w pkt. 2.10.-2.12 wystąpienia) przeprowadzonej przez pracowników RZGW w Poznaniu o jej wynikach został powiadomiony PINB.

(akta kontroli str. 201-204)

Kierownik Wydziału RUK wyjaśnił, że: *Wydział Kontroli Gospodarowania Wodami po każdej przeprowadzonej kontroli podejmuje stosowne działania pokontrolne adekwatne do wyników kontroli, niemniej jednak każda sprawa wymaga indywidualnego rozpatrzenia (pomimo pozornego podobieństwa, szczególnie i indywidualne okoliczności nie pozwalają na stosowanie analogii) oraz wybrania najlepszego rozwiązania, a także podjęcia decyzji czy i jaki organ w danej sytuacji powiadomić m.in. o wynikach kontroli gospodarowania wodami oraz w jakim momencie należy wysłać informację czy też stosowny wniosek [...] w ocenie Wydziału Kontroli Gospodarowania Wodami, opierając się na wiedzy i wieloletnim doświadczeniu, przekazanie informacji o wynikach kontroli do kompetentnych organów (do których zostały skierowane pisma) było wystarczające i nie zaszła potrzeba informowania innych organów, w tym organu inspekcji budowlanej - mając na uwadze zapisy zawarte w zasadach prowadzenia kontroli. Dodatkowo należy podkreślić, iż w treści ustawy Prawo wodne (oraz innych przepisów) nie zostało wskazane w jakich konkretnych przypadkach do jakich konkretnych organów należy kierować informacje o wynikach przeprowadzonej kontroli, przez co można stwierdzić, że intencją ustawodawcy było pozostawienie tej kwestii do indywidualnej oceny organu kontrolującego.*

(akta kontroli str. 428-431)

⁶⁰ Zlokalizowano na wysokości działki o nr 650/6, obręb Powidz o współrzędnych geodezyjnych w układzie odniesienia PLRF 2000/6 x: 5808643.4, y: 6494004.5.

⁶¹ Pismo znak: PO.3.3.502.9.2022.AM.

2.16. Z dniem 13 sierpnia 2021 r. wprowadzono⁶² *Zasady postępowania dotyczące nakładania przez pracowników PGW WP grzywien w drodze mandatu karnego*, a Prezes PGW WP upoważnił czterech pracowników RZGW w Poznaniu (wszyscy pracownicy Wydziału RUK) do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w art. 476 ust. 1 i 2, art. 477 pkt 4-8 oraz art. 478 pkt 2, 6 i 12-16 ustawy Prawo wodne, przy czym w okresie objętym kontrolą wykonujący kontrolę gospodarowania wodami pracownicy RZGW w Poznaniu nie korzystali z przysługującego im uprawnienia określonego w art. 341 ust 1 pkt 4 ustawy Prawo wodne.

(akta kontroli str. 361-371)

Kierownik Wydziału RUK wyjaśnił, że: *Zgodnie z zapisami art. 341 ust. 1 ustawy Prawo wodne w odniesieniu do kontroli, o której mowa w art. 335 przyznane uprawnienie w postaci narzędzia jakim jest nakładanie grzywiny w drodze mandatu karnego za wykroczenie określone w przepisach cyt. ustawy stanowi jeden z możliwych do zastosowania instrumentów do podjęcia działań pokontrolnych, a więc nie jest obligatoryjne. Ponadto należy w tym miejscu podkreślić, iż upoważnienia dla pracowników PGW WP do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego zostały udzielone przez Prezesa PGW WP w 13 sierpnia 2021 r.*

(akta kontroli str. 428-431)

2.17.-2.19. W okresie objętym kontrolą w RZGW w Poznaniu zarejestrowano trzy sprawy w rejestrze skarg i wniosków⁶³ dotyczące problematyki związanej z gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne (z tego dwie w roku 2020, a jedna w pierwszej połowie 2022 r.), przy czym w przypadku jednej skargi⁶⁴ organem właściwym do ich załatwienia był inny niż Dyrektor RZGW w Poznaniu organ (tj. Dyrektor Zarządu Zlewni w Kole), a do RZGW w Poznaniu wpłynęła jedynie informacja w celu ujęcia tej skargi w rejestrze.

Analiza dokumentacji dotyczącej sposobu załatwienia przez Dyrektora RZGW w Poznaniu dwóch skarg wykazała m.in., że:

- w przypadku każdej z ww. skarg załatwienie sprawy nastąpiło w terminie⁶⁵ określonym w przepisie art. 237 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁶⁶, a o sposobie załatwienia skargi zawiadomiono skarżącego stosownie do wymogu określonego w przepisie art. 237 § 3 K.p.a.;
- jedna skarga⁶⁷ okazała się bezzasadna, a w przypadku drugiej skargi⁶⁸ udzielono skarżącemu odpowiedzi na wszystkie poruszone w skardze zagadnienia;
- każda ze skarg została rzetelnie ujęta i opisana w prowadzonym rejestrze skarg.

(akta kontroli str. 372-382)

⁶² Załącznik do Zarządzenia nr 49/2021 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 13 sierpnia 2021 r.

⁶³ Tj.: 1) skarga z dnia 14.05.2020 r. dotycząca przewlekłego (zdaniem skarżącego) prowadzenia przez organ - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Kole postępowania w sprawie pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie pomostu (skarga nr 1); 2) skarga z dnia 20.12.2020 r. dotycząca udostępnienia informacji publicznej przez organ - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Kole w zakresie drogi wodnej Warta-Gopło (skarga nr 2); 3) skarga z dnia 03.02.2020 r. dotycząca sytuacji hydrologicznej zlewni rzeki Łęcza oraz jeziora Radochowskiego (skarga nr 3).

⁶⁴ Tj. skargi nr 2.

⁶⁵ Skargi nr 1 w dniu 02.06.2020 r, a skargi nr 3 w dniu 22.02.2022 r.

⁶⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm. (dalej: K.p.a.).

⁶⁷ Tj. skarga nr 1.

⁶⁸ Tj. skarga nr 3.

2.20. W ramach koordynacji działań jednostek podległych dotyczących gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne dyrekcja RZGW w Poznaniu odbywała spotkania z przedstawicielami zarządów zlewni i nadzorów wodnych oraz inicjowała akcje informacyjne dla użytkowników wód (szerszy opis w pkt. 1.14.-1.15).

(akta kontroli str. 416-421, 434-443)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W projekcie planu kontroli gospodarowania wodami na 2020 r. przekazanym Dyrektorowi Departamentu Usług Wodnych KZGW 2 grudnia 2019 r. przewidziano⁶⁹ kontrolę gospodarowania wodami dotyczącą poboru wód powierzchniowych z Jeziora Strykowskiego zlokalizowanego na działce nr. ew. 445, obręb Strykowo, gm. Stęszew, pow. poznański w związku z decyzją Starosty Poznańskiego znak: WŚ.6341.1.226.2014.V z 23 lutego 2015 r. udzielającą pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód powierzchniowych, pomimo iż:

- decyzją Starosty Poznańskiego WŚ.6341.1.153.2015.V z 1 grudnia 2015 r. udzielono na wniosek podmiotu nowego pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód powierzchniowych z Jeziora Strykowskiego zlokalizowanego na ww. działce, a jednocześnie wygaszono⁷⁰ decyzję WŚ.6341.1.226.2014.V z 23 lutego 2015 r.;
- decyzją Dyrektora Zarządu Zlewni w Poznaniu znak PO.ZUZ.4.421.544.2019.MS z 12 sierpnia 2019 r. pozwolenie wodnoprawne - decyzję Starosty Poznańskiego z 1 grudnia 2015 r. znak WŚ.6341.1.153.2015.V przeniesiono na inny podmiot.

W konsekwencji zatwierdzony przez Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej plan kontroli gospodarowania wodami na rok 2020 r. nie został w pełni zrealizowany, gdyż w związku z pozyskanymi w 2020 r. informacjami, iż pozwolenie wodnoprawne, którego warunki przestrzegania miały podlegać kontroli zostało wygaszone, jak również zmianie uległ podmiot kontrolowany uznano, że przeprowadzenie kontroli stało się bezprzedmiotowe.

Stosownie do postanowień rozdziału IX obowiązujących Zasad prowadzenia kontroli gospodarowania wodami⁷¹ podjęcie kontroli powinno zostać poprzedzone stosownymi przygotowaniem, które obejmują m.in. w szczególności zebranie informacji o podmiocie i przedmiocie kontroli, informacji odnośnie wydanych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne aktów prawa miejscowego, a także decyzji administracyjnych mających związek z zakresem kontroli oraz informacji dotyczących wcześniejszych kontroli, a także wszelkich toczących się postępowań, jeżeli mogą mieć związek z zakresem kontroli.

(akta kontroli str. 113, 129-137, 161-164, 383-392, 422-431)

Kierownik Wydziału RUK wyjaśnił, że: *W projekcie planu kontroli uwzględnia się jedynie podmiot kontrolowany i zakres kontroli wynikający z ustawy Prawo wodne, bez wskazywania takich normatywów prawnych jak decyzje - pozwolenia wodnoprawne. Plan tworzony jest w roku poprzedzającym faktyczne wykonywanie kontroli (informacje nt. podmiotów w stosunku do których zachodzą przesłanki do przeprowadzenia takiej kontroli zbierane są sukcesywnie na przestrzeni całego*

⁶⁹ W poz. 14 ww. projektu planu.

⁷⁰ Znak: WŚ.6341.1.154.2015.V.

⁷¹ Zasady prowadzenia kontroli gospodarowania wodami obowiązujące w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządach gospodarki wodnej wprowadzone pismem ókólnym Prezesa KZGW nr 1/2011 z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie zasad przeprowadzania kontroli gospodarowania wodami.

roku, jak również lat poprzednich). W roku 2020 zostało wystosowane zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli na podstawie decyzji, którą na tamten czas tutejszy wydział dysponował. Co najważniejsze należy podkreślić, że rok 2020 był rokiem szczególnym w związku ograniczeniami związanymi z panującym stanem pandemii COVID 19, przez co przedmiotowa kontrola musiała być przeprowadzona w sposób zdalny. Powyższe wiązało się przede wszystkim z utrudnieniami związanymi z pracą zdalną oraz dostępem do baz danych, przez co czynności poprzedzające stosowne przygotowanie do przeprowadzenia kontroli były ograniczone. Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych przed samą kontrolą jest standardowym działaniem w normalnych warunkach funkcjonowania jednostki, natomiast w okresie pandemii nie można było mówić o takich warunkach.

(akta kontroli str. 428-431)

2. Wbrew art. 337 ust. 7 ww. ustawy Prawo wodne dwie spośród ośmiu (25% kontroli objętych badaniem) kontroli gospodarowania wodami przeprowadzone na podstawie art. 335 ust. 1 ww. ustawy przeprowadzono bez udziału funkcjonariusza publicznego. Powyższe dotyczy kontroli urządzeń wodnych i grodzienia do wód - nad brzegiem jeziora Kobyleckiego, gmina Wągrowiec - protokół kontroli PO.RUK.451.36.2.2019 przeprowadzonej w dniu 13 września 2019 r. oraz kontroli urządzeń wodnych, grodzienia do wód - nad brzegiem jeziora Chłop, gmina Pszczew - protokół kontroli PO.RUK.451.38.2.2019 przeprowadzonej w dniu 20 września 2019 r. W obu ww. przypadkach w dniu kontroli w wyznaczonym miejscu do zbiórki nie zastano kontrolowanych, a czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez pracowników RZGW w Poznaniu bez udziału kontrolowanych bądź ich pełnomocników lub innych osób

(akta kontroli str. 201-204, 213-218, 422-431)

Kierownik Wydziału RUK wyjaśnił, że: [...] udział funkcjonariusza publicznego zawarty w ustawie Prawo wodne w art. 337 ust. 7 w opinii tut. wydziału odnosi się do kontroli prowadzonej u przedsiębiorców o czym świadczy tożsamy zapis wynikających z ustawy Prawo przedsiębiorców określony w art. 49 ust. 10 "w przypadku nieobecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej czynności kontrolne mogą być wszczęte po okazaniu legitymacji służbowej pracownikowi przedsiębiorcy lub osobie zatrudnionej u przedsiębiorcy w ramach innego stosunku prawnego, którzy mogą być uznani za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740), lub w obecności przywołanego świadka, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę." Wskazanie w art. 337 ust. 6 Prawa wodnego, iż kontrolę można przeprowadzić bez udziału kontrolowanego, w obecności innego pracownika kontrolowanego potwierdza powyższe stwierdzenie. Przeprowadzone kontrole gospodarowania wodami miały miejsce na działkach należących do Skarbu Państwa administrowanych przez PGW WP i dotyczyły urządzeń wodnych należących do osób prywatnych, a nie przedsiębiorców. Dodatkowo dostęp do [...] urządzeń nie był w żaden sposób utrudniony i nie przebiegał przez tereny prywatne. Pomosty znajdowały się w miejscach ogólnodostępnych co umożliwiło ocenę ich stanu technicznego i parametrów.

(akta kontroli str. 428-431)

NIK zauważa, że zgodnie z art. 337 ust. 8 w odniesieniu do kontroli przedsiębiorcy, przepisy ust. 337 ust. 6 i 7 stosuje się w przypadkach, o których mowa w ust. 4, tj. w przypadku, gdy podjęcie kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia (pkt 1) i przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska naturalnego (pkt 2).

3. Dyrektor RZGW w Poznaniu nie monitorował sposobu wykorzystania, w szczególności podjęcia/wykonania działań/obowiązków określonych w przekazywanych dyrektorom zarządów zlewni informacjach o wynikach przeprowadzonych kontroli gospodarowania wodami (nie posiadał informacji zwrotnych o sposobie wykorzystania przekazanych informacji – podjętych działaniach).

Powyższe dotyczy przekazania na podstawie art. 342 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo wodne informacji o wynikach przeprowadzonej kontroli gospodarowania wodami:

- Dyrektorowi ZZ w Gorzowie Wielkopolskim - pismem PO.RUK.451.34.3.2019.PP z 11 września 2019 r. przekazano informację o wynikach przeprowadzonej kontroli celem wykorzystania służbowego oraz pismem PO.RUK.451.38.3.2019.PP z 9 października 2019 r. przekazano informację o wynikach przeprowadzonej kontroli celem wykorzystania służbowego, w szczególności rozważenia czy zaistniały przesłanki określone w art. 475 ustawy Prawo wodne;
- Dyrektorowi ZZ w Poznaniu - pismem PO.RUK.451.36.3.2019.PS z 9 października 2019 r. (doręczono 14 października 2019 r.) przekazano informację o wynikach przeprowadzonej kontroli celem wykorzystania służbowego, w szczególności rozważenia czy zaistniały przesłanki określone w art. 475 ustawy Prawo wodne oraz pismami: PO.RUK.452.6m.3.2020.PP z 18 marca 2020 r., PO.RUK.451.15m.3.2020.PP z 15 października 2020 r. i PO.RUK.451.21m.3.2020.PP z 25 listopada 2020 r. przekazano informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli celem wykorzystania służbowego, tj. zgodnie z posiadanymi kompetencjami wynikającymi z art. 190 ustawy Prawo wodne.

Stosownie do § 6 ust. 2 statutu PGW WP⁷² dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej koordynują, w imieniu Prezesa Wód Polskich, działalność zarządów zlewni zlokalizowanych na obszarze działania regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Ponadto zgodnie § 12 pkt 3 statutu PGW WP zarządy zlewni wykonują zadania wskazane przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

(akta kontroli str. 201-204, 393-415, 432-434)

Dyrektor RZGW w Poznaniu wyjaśnił, że: *W obowiązujących procedurach nie wskazano wprost obowiązków w powyższym zakresie, z kolei pracownicy Wydziału RUK mają duży zakres obowiązków w zakresie planowanych i doraźnych kontroli. Niemniej jednak dostrzegam potrzebę monitorowania realizacji zaleceń pokontrolnych w celu zmobilizowania dyrektorów zarządów zlewni do podejmowania skutecznych działań w związku ze stwierdzonymi w toku kontroli gospodarowania wodami nieprawidłowościami, a jednocześnie osiągnięcia wymiernych efektów kontroli, skutkujących uporządkowaniem sytuacji formalno-prawnej, wszczęciem postępowań w celu legalizacji urzędzeń i zwiększenia przychodów Wód Polskich.*

(akta kontroli str. 434)

⁷² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2506).

OCENA CZĄSTKOWA

W RZGW w Poznaniu sprawowano kontrolę gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne, a w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości opracowywano wytyczne i zalecenia pokontrolne, które stosownie do wymogów ustawy Prawo wodne przekazywano m.in. właściwym jednostkom organizacyjnym PGW WP. W ramach koordynacji działań jednostek podległych dotyczących gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne, dyrekcja RZGW w Poznaniu odbywała spotkania z przedstawicielami zarządów zlewni i nadzorów wodnych oraz inicjowała akcje informacyjne adresowane do użytkowników wód.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nie w pełni rzetelnego przygotowania projektu planu na 2020 r., przeprowadzenia dwóch spośród ośmiu objętych badaniem kontroli gospodarowania wodami bez udziału funkcjonariusza publicznego oraz braku monitorowania sposobu wykorzystania przekazywanych dyrektorom zarządów zlewni informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli gospodarowania wodami.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, sformułowała następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań w celu aktualizacji/zawarcia umów użytkowania gruntów pokrytych wodami jezior położonych w województwie kujawsko-pomorskim.
2. Procedowanie spraw dotyczących sporządzania i zawierania umów użytkowania gruntów pokrytych wodami w terminie określonym w obowiązujących uregulowaniach wewnętrznych.
3. Rzetelne przygotowywanie projektów planów kontroli gospodarowania wodami przekazywanych do KZGW w Warszawie.
4. W przypadku nieobecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej przeprowadzanie kontroli gospodarowania wodami z udziałem funkcjonariusza publicznego.
5. Monitorowanie sposobu wykorzystania, w tym podjęcia/wykonania działań/obowiązków określonych w przekazywanych dyrektorom zarządów zlewni informacjach o wynikach przeprowadzonych kontroli gospodarowania wodami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 30 września 2022 r.

Kontrolerzy

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Ewa Grosse
Specjalista kontroli państwowej

p.o. Wicedyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis

Mariusz Kniat
Doradca prawny

.....
podpis